

ODPOWIEDZI I SCHEMAT PUNKTOWANIA
POZIOM PODSTAWOWY
Wiedza o społeczeństwie
Zadania od 1 do 30 (100 pkt)

Zasady oceniania:

- za rozwiązanie zadań z arkusza poziomu podstawowego można uzyskać maksymalnie 100 punktów,
- model odpowiedzi uwzględnia jej zakres merytoryczny, ale nie jest ścisłym wzorem sformułowania (poza odpowiedziami jednowyrazowymi i do zadań zamkniętych), uznaje się każdą inną pełną i poprawną merytorycznie odpowiedź, przyznając za nią maksymalną liczbę punktów,
- za odpowiedzi do poszczególnych zadań przyznaje się wyłącznie pełne punkty,
- za zadania otwarte, oceniane w skali 0 – 1, punkt przyznaje się wyłącznie za odpowiedź w pełni poprawną,
- za zadania, za które można przyznać więcej niż jeden punkt, przyznaje się tyle punktów, ile prawidłowych elementów odpowiedzi (zgodnie z wyszczególnieniem w kluczu) przedstawił zdający,
- jeśli podano więcej odpowiedzi (argumentów, cech itp.) niż wynika z polecenia w zadaniu, ocenie podlega tylko tyle kolejnych odpowiedzi (liczonych od pierwszej), ile jest w poleceniu,
- jeżeli podane w odpowiedzi informacje (również dodatkowe, które nie wynikają z polecenia w zadaniu) świadczą o zupełnym braku zrozumienia omawianego zagadnienia i zaprzeczają udzielonej prawidłowej odpowiedzi, odpowiedź taką należy ocenić na zero punktów.

Zadania		Odpowiedzi	Schemat punktowania	
nr zadania	część zadania		Punkty za poszczególne części zadania	Punkty za całe zadanie
1.		B		0 – 1
2.		B		0 – 1
3.		C		0 – 1
4.		A		0 – 1
5.		C		0 – 1
6.		1992		0 – 1
7.		<u>Nazwisko</u> – [José Manuel] Barroso <u>Funkcja</u> – Przewodniczący [Szef] Komisji Europejskiej	1 pkt za nazwisko; 1 pkt za funkcję	0 – 2
Uwaga: dopuszczalna pisownia nazwiska: Baroso, Barosso, Barroso				
8.		A – sejmik [województwa, wojewódzki] B – marszałek [województwa] C – powiat D – starosta E – gmina F – rada gminy [rada miasta, rada miasta i gminy]	po 1 pkt za każdą prawidłową odpowiedź	0 – 6
9.		A – 5 B – 3 C – 2 D – 4	po 1 pkt za każde prawidłowe przyporządkowanie	0 – 4

10.		A – 5 B – 4 C – 2 D – 3	po 1 pkt za każde prawidłowe przyporządkowanie	0 – 4
11.		A – Fałsz B – Fałsz C – Prawda	po 1 pkt za każdy prawidłowy wpis	0 – 3
12.		A – Fałsz B – Prawda C – Prawda	po 1 pkt za każdy prawidłowy wpis	0 – 3
13.		A – Prawda B – Prawda C – Fałsz	po 1 pkt za każdy prawidłowy wpis	0 – 3
14.		2 – A 4 – B	po 1 pkt za każdy prawidłowy wpis	0 – 2
15.	a)	Nie	0 – 1	0 – 2
	b)	Oznacza to, że władze państwowe muszą postąpić zgodnie z wolą narodu [decyzją] wyrażoną w referendum.	0 – 1	
Uwaga: należy uznać każdą inną poprawną merytorycznie odpowiedź uwzględniającą zaznaczone elementy.				
16.		A – zbrodnie B – występki C – środki karne	po 1 pkt za każdy wpis	0 – 3
17.	a)	Monteskiusz [Montesquieu]	0 – 1	0 – 3
	b)	zasada trójpodziału władzy [podziału władzy]	0 – 1	
	c)	monarchia absolutna	0 – 1	
18.	a)	zasada domniemania niewinności	0 – 1	0 – 3
	b)	podejrzany	0 – 1	
	c)	apelacja	0 – 1	
19.	a)	progi wyborcze [klauzula zaporowa]	0 – 1	0 – 5
	b)	Art. 133. [Ordynacji wyborczej do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej] nie ma zastosowania w wyborach do Senatu, ponieważ ordynacja do Senatu jest większościowa [a nie proporcjonalna, tak jak w wyborach do Sejmu; w wyborach do Senatu mandat uzyskują kandydaci, którzy uzyskali kolejno największą liczbę głosów].	0 – 1	
	c)	Cztery [4] [komitety wyborcze]	0 – 1	
	d)	Jeden [1] mandat poselski uzyskała mniejszość niemiecka. [W Sejmie znalazł się jeden poseł – przedstawiciel mniejszości niemieckiej.]	0 – 2 1 pkt za podanie nazwy mniejszości; 1 pkt za podanie liczby mandatów.	

20.	a)	Np.: – sprzeczności między różnymi aktami prawnymi, – niejednoznaczna interpretacja prawa, – niezrozumienie prawa przez urzędników, – skomplikowane procedury rejestracji firmy, – mało elastyczne i niestabilne prawo pracy, – częste zmiany w przepisach podatkowych, – brak możliwości perspektywicznego planowania działań w kwestiach prywatnych i zawodowych przez obywateli, – skomplikowane zasady naliczania świadczeń, – niepewność i niewiedza dotycząca praw i obowiązków obywatelskich.	0 – 3 po 1 pkt za każdy prawidłowy przykład	0 – 4																				
Uwaga: - <i>należy uznać każdą inną, poprawną merytorycznie odpowiedź,</i> - <i>należy uznać odpowiedź, jeżeli zdający przedstawi konkretne zdarzenie, ilustrujące problem.</i>																								
	b)	Ogłoszenie w Dzienniku Ustaw [Rzeczypospolitej Polskiej]	0 – 1																					
21.		<table><tr><td>A</td><td>Szwecja</td><td>tak</td><td>nie</td></tr><tr><td>B</td><td>Łotwa</td><td>tak</td><td>nie</td></tr><tr><td>C</td><td>Białoruś</td><td>nie</td><td>nie</td></tr><tr><td>D</td><td>Austria</td><td>tak</td><td>tak</td></tr><tr><td>E</td><td>Rumunia</td><td>tak</td><td>nie</td></tr></table>	A	Szwecja	tak	nie	B	Łotwa	tak	nie	C	Białoruś	nie	nie	D	Austria	tak	tak	E	Rumunia	tak	nie	po 1 pkt za każde zidentyfikowane państwo; po 1 pkt za określenie przynależności państwa do UE i strefy euro	0 – 10
A	Szwecja	tak	nie																					
B	Łotwa	tak	nie																					
C	Białoruś	nie	nie																					
D	Austria	tak	tak																					
E	Rumunia	tak	nie																					
Uwaga: nie przyznajemy punktu za przynależność państwa do Unii Europejskiej i do strefy euro, jeżeli zdający nie identyfikuje państwa lub identyfikuje je błędnie.																								
22.		Np.: – formułowanie programu dydaktycznego i wychowawczego w szkołach w taki sposób, aby w trakcie nauczania szkolnego kształtować postawy patriotyczne [uczenie szacunku do kultury narodowej i dumy z historii Polski], postawy obywatelskie, postawy humanitarne, postawy tolerancji, – powołanie do życia Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, – organizowanie ogólnopństwowych obchodów świąt narodowych i ważnych dla kraju rocznic wydarzeń historycznych, – wyróżnianie osób, które zasłużyły się dla kształtowania wizerunku Polski poza granicami kraju [ambasadorów kultury polskiej],	po 1 pkt za każdy prawidłowy przykład	0 – 2																				

		– odznaczanie osób mających duży udział w walkach o wolność kraju lub walczących w obronie wartości demokratycznych i godności człowieka (uczestników II wojny św., Powstania Warszawskiego, żołnierzy biorących udział w misjach Polskich Kontyngentów Wojskowych).		
Uwaga: należy uznać każdą inną, poprawną merytorycznie odpowiedź.				
23.	a)	W październiku 2006	0 – 1	0 – 3
	b)	między lipcem [VII] a wrześniem [IX] 2005 r.	0 – 1	
	c)	o 2 [punkty procentowe]	0 – 1	
Uwaga: w c) nie uznajemy odpowiedzi „o 2%”				
24.	a)	Afryka – obszar międzyzwrotnikowy [Obszar międzyzwrotnikowy w Afryce]	0 – 1	0 – 3
	b)	– przewidywana długość życia, – liczba uczęszczających do szkół średnich	0 – 1 1 pkt za wskazanie dwóch elementów	
	c)	Dwa elementy z: – ochrona prawna dzieci, – zakres wolności gospodarczej, – respektowanie praw człowieka.	0 – 1 1 pkt za wskazanie dwóch elementów	
25.	a)	<u>Odpowiedź</u> Sytuacja przedstawiona na rysunku nie odzwierciedla nastrojów w Turcji ukazanych w teście. [Nie, nie odzwierciedla] <u>Uzasadnienie:</u> Na rysunku widać entuzjazm Turków dla idei przystąpienia Turcji do Unii Europejskiej, natomiast w tekście Orhan Pamuk twierdzi, że dzisiaj [w 2006 roku], zarówno w Turcji jak i w Europie, nastroje są bardziej sceptyczne [„entuzjazm się ulotnił”]. lub <u>Odpowiedź</u> Sytuacja przedstawiona na rysunku odzwierciedla nastroje w Turcji ukazane w teście [tak, odzwierciedla]. <u>Uzasadnienie:</u> Na rysunku podobnie jak w tekście źródłowym widać wątpliwości Turków związane z ideą przystąpienia do Unii Europejskiej.	0 lub 2 2 pkt za określenie sytuacji i za uzasadnienie	0 - 4
Uwaga: - należy uznać każdą inaczej sformułowaną odpowiedź uwzględniającą zaznaczone elementy, - nie uznajemy uzasadnienia, jeżeli zdający nie określił sytuacji przedstawionej na rysunku i w teście.				
	b)	Konflikt cypryjski.	0 – 1	
	c)	Obecnie polski rząd popiera ideę przystąpienia Turcji do Unii Europejskiej.	0 – 1	

		– Różnica w liczbie mandatów uzyskanych przez kandydatów z komitetów niezależnych (komitetów wyborców) w obu tych wyborach wyniosła 7 mandatów		
	b)	Platforma Obywatelska [Rzeczypospolitej Polskiej]	0 – 1	
	c)	Lewica i Demokraci	0 – 1	
28.	a)	<u>Problem</u> Np.: – brak płaszczyzny porozumienia między dziećmi a rodzicami, – konflikt międzypokoleniowy, – różnice pokoleniowe, – upadek autorytetu rodziców, – odmienny model wychowania.	0 – 1	0 – 2
Uwaga: – należy uznać odpowiedź, jeżeli zdający przedstawi problem w formie opisowej, – należy uznać każdą inną, poprawną merytorycznie odpowiedź uwzględniającą więzi rodzinne.				
	b)	<u>Źródło problemu</u> Np.: – różny stopień przystosowania pokoleń do rozwoju społeczeństwa informacyjnego, – odmienny styl życia, – różnice w systemie wartości, – rozwój nowoczesnych technologii .	0 – 1	
Uwaga: należy uznać każdą inną, poprawną merytorycznie odpowiedź.				
29.		Np.: – przenoszenie konfliktów partyjnych [centralnych] na grunt samorządowy, – zmniejszanie się liczby komitetów lokalnych; – zmniejszanie się liczby kandydatów bezpartyjnych, – duża liczba kandydatów związanych z partiami politycznymi.		0 – 1
Uwaga: należy uznać każdą inną, poprawną merytorycznie odpowiedź.				
30.	A.	Zdający jednoznacznie ocenia frekwencję wyborczą w wyborach samorządowych w Polsce po 1989 roku <u>Ocena</u> – negatywna np.: frekwencja była: niska, niewystarczająca, niezadowalająca – pozytywna np.: frekwencja była: zadowalająca, dość wysoka	0 – 1	0 - 12

	B.	Zdający przedstawia <u>cztery propozycje rozwiązań prawnych</u> mogących przyczynić się do zwiększenia frekwencji wyborczej w wyborach parlamentarnych i samorządowych w Polsce i uzasadnia każdą z nich. Propozycje rozwiązań prawnych Np.: 1. Wprowadzenie konstytucyjnego obowiązku udziału w wyborach. <u>Uzasadnienie</u> Spowoduje to, że osoby, które do tej pory nie głosowały, zdecydują się na udział w nich z obawy przed sankcjami, np. karami finansowymi. 2. Wprowadzenie jednomandatowych okręgów wyborczych w wyborach do Sejmu RP. <u>Uzasadnienie</u> Uaktywni to osoby, które nie brały dotąd udziału w wyborach z powodu niemożności głosowania na konkretne, znane im osoby. 3. Wprowadzenie możliwości głosowania elektronicznego we wszystkich wyborach. <u>Uzasadnienie</u> Spowoduje to, że osoby, które z różnych względów losowych (np. pobyt poza miejscem zamieszkania, choroba) nie mogły brać udziału, będą mogły to zrobić, korzystając, np. z domowych komputerów, kafejek internetowych. 4. Wprowadzenie możliwości głosowania we wszystkich wyborach w ciągu dwóch dni. <u>Uzasadnienie</u> Umożliwi to osobom głosującym racjonalnie wykorzystać i zaplanować swój czas, tak, aby móc wziąć udział w wyborach. 5. Zniesienie immunitetu parlamentarnego posłów i senatorów. <u>Uzasadnienie</u> Spowoduje to, że osoby niebiorące udziału w głosowaniu lub rzadko korzystające z tego prawa, właśnie ze względu na niezgodę na tak szerokie uprawnienia posłów i senatorów, będą chętniej i liczniej uczestniczyć w wyborach.	0 – 8 po 1 pkt za każdą propozycję; po 1 pkt za uzasadnienie każdej propozycji	
--	----	---	--	--

		6. Zakaz kandydowania we wszystkich wyborach osób, wobec których toczy się postępowanie w sprawie karnej. <u>Uzasadnienie</u> Spowoduje to, że w wyborach będą brały udział osoby, które nie uczestniczyły w nich z powodu niezgody na umieszczanie na listach wyborczych kandydatów, wobec których toczy się postępowanie w sprawie karnej. 7. Głosowanie przez pełnomocnika [per procura]. <u>Uzasadnienie</u> Spowoduje to, że osoby, które z różnych względów nie mogą osobiście wziąć udziału w wyborach np. obłożnie chore, będą mogły głosować [w ich imieniu głosować będzie zaufana, wybrana przez nich osoba].		
Uwaga: w przypadku uzasadnienia propozycji należy uwzględnić inne, poprawne merytorycznie odpowiedzi odwołujące się do rozwiązań prawnych lub takie, w których zdający poda uzasadnienie wynikające z analizy sytuacji lokalnej.				
	C.	Wykorzystuje poprawnie i we właściwym kontekście dwa materiały źródłowe. Wskazuje źródło [autora lub tytuł], np. Janina Paradowska, <i>Idą sobie wybory</i> albo przytacza źródło statystyczne, np. <i>PKW.PAP</i> [Państwowa Komisja Wyborcza] i wykorzystuje je we właściwym kontekście.	0 – 2 po 1 pkt za wykorzystanie każdego źródła	
	D.	Poprawnie stosuje formę listu. Podaje: - adresata, - datę, - miejscowość, - podpis.	0 – 1	
Uwaga: przyznajemy punkt, jeżeli zdający uwzględnił wszystkie wymienione elementy.				